

Ημερολόγιο Ασημάντων 467: Ο μίκυ μάους κάνει την πρώτη του εμφάνιση σε καρτούν το 1930

Δημήτρης Τζουμάκας

Τα καλοκαίρι πηγαίναμε στο χωριό -τότε που να παραθερίζει κανείς ήταν πολυτέλεια κι έβλεπα τα μεγαλύτερα παιδιά να κολυμπάνε στις γούρνες του Άραχθου, να σκαρφαλώνουν στα δέντρα σαν τις μαϊμούδες, στα γκρεμνά της Πίνδου και να διαβάζουν τ' άστρα και τον Κρυστάλλη

* Ο Δημήτρης Τζουμάκας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1945. Την περίοδο της δικτατορίας έζησε στο Παρίσι και το 1974 μετανάστευσε στο Σίδνεϊ, όπου έζησε μέχρι το 2006. Διδάκτωρ φιλοσοφίας, εργάστηκε σε εφημερίδες στο Σίδνεϊ και δίδαξε ελληνική και συγκριτική λογοτεχνία στα Πανεπιστήμια Macquarie και New South Wales. Έχει βραβευθεί από το αυστραλιανό υπουργείο πολιτισμού για τα βιβλία του «Χαρούμενο Σίδνεϊ» και «Η γυναίκα με τα αγκάθια στο λαιμό».

1 1.1.2022 «Τίγρις και Χαμαιλέων» πήρανε το δρόμο τους για το τυπογραφείο ας είναι καλά ο Ηρόδοτος. Μικρά κείμενα, σκιτσάκια καθημερινά σαν το «Χαρούμενο Σίδνεϊ» που θέλουν να εκραγούν και δεν μπορούν. Τώρα αρχίζει το «Dark side» ή καλύτερα «Η γυναίκα χωρίς αγκάθια στο λαιμό», η επιστροφή του Τζουμάκοβιτς ακόμη πιο εξομολογητική, άλλωστε βλέπω χολιγουντιανές σειρές στο netflix και παίρνω ιδέες.

11.1.1828 Το πλοίο Warspite που επέβαινε ο κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας φτάνει στο λιμάνι της Αίγινας πρώτης πρωτεύουσας της ελεύθερης Ελλάδας

12.1.22 Με βροχούλα και τα γιορτινά αστεράκια του δήμου ακόμη αναμμένα στην Αχαρνών να φωτίζουν τη γλίτσα και με άφθονη ρακή στο στομάχι από το μαϊμού-«πάρτι» στο όρθιο, στον εκδοτικό Οίκο Ηρόδοτος.

Ας μιλήσουμε επιτέλους έστω και λίγο για Παρίσι! Το ερωτικό ή το επαναστατικό; Πάνε μαζί αυτά και δημιουργούν τον ονειρικό κόσμο του Μπρετόν. Από την πρώτη στιγμή στο Gare de Lyon αισθάνθηκα σαν paysan παρόλο που είχα δει όλες τις ταινίες του Γκοντάρ και του Μπονιουέλ κι ήξερα απέξω κι ανακατωτά τα ποιήματα του Ελυάρ τα οποία απαγγέλαμε στο Institut Francais de Colonos με το Γιαννάκη Τσακογιάννη, επικεντρώνοντας στο La Liberté. Στο Παρίσι έζησα ένα χρόνο ελεύθερος κι άλλα τέσσερα παντρεμένος. Δεν ήταν και τα πιο εύκολα χρόνια και το σαρκικό άγχος της ύπαρξης μεγάλωνε μέρα με την ημέρα. Εκεί γεννήθηκε ο Αντώνης. Η ταυτότητα μας έχει εθνικά, αντιχουντικά, παριζιάνικα, δι-εθνικά, λουμπενικά και φολκλόρ στοιχεία, όπως οφείλει να έχει κάθε ταυτότητα που σέβεται τον εαυτό της. Στην πόλη του Φωτός είδα για πρώτη φορά τους κλοσάρ να κοιμούνται πάνω στις σκάρες του μετρό για να ζεσταθούν και στην πλατεία Muette ηλικιωμένα άτομα με μπινιέδες να παίζουν πετάγκ με τις σιδερένιες μπάλες, ενώ στο βιβλιοπωλείο του Μασπερό διάβασα στα όρθια τα «φύλλα από σκουριασμένη λαμαρίνα» του Σεφέρη και τον αγάπησα πολύ, ίσως όσο δεν έπρεπε, παρόλο που τον χλεύαζαν οι έλληνες αντιστασιακοί του καρτιέ.

Στην εποχή του Λουδοβίκου δεν κυριαρχούσε η γαλλική αστική τάξη αλλά μόνο μια ομάδα της: τραπεζίτες, βασιλιάδες του χρηματιστηρίου, βασιλιάδες των σιδηροδρόμων, ιδιοκτήτες ορυχείων κάρβουνου και σίδηρου, ιδιοκτήτες δασών, ένα μέρος των τσιφλικάδων που συνενώθηκαν με αυτούς η λεγόμενη αριστοκρατία του χρήματος. Αυτή υπαγόρευε τους νόμους στις βουλές, αυτή μοίραζε τις δημόσιες θέσεις, από το υπουργείο ως τα γραφεία των καπνών (...) Η μικροαστική τάξη σε όλες τις διαβαθμίσεις της όπως και η αγροτική τάξη είχε απο-

κλειστεί ολότελα από την πολιτική εξουσία. Καρλ Μαρξ (σε άρθρο του για την Κομμούνια του 1848 και δεν έχουν αλλάξει πολλά από τότε, αντιθέτως επιστρέφουμε με χίλια στο παρελθόν, σε Σχολές κόμβους γνωσιολογικής παραγωγής για το νέο μιλιταρισμό).

•Τι είναι αυτό που διαπλάθει ένα χαρακτήρα, που διαμορφώνει μια ταυτότητα; Το παιχνίδι στην ταράτσα και στην πλατεία. Τα ακούσματα και τα διαβάσματα. Το ραδιόφωνο και το βιβλίο. Η περιγραφή των ποδοσφαιρικών αγώνων στο ράδιο και το θέατρο της Δευτέρας που διεγείρουν τη φαντασία. Περ Γκιντ του Ίψεν. Η μάχη του Μαραθώνος. Μικρός ήρωας, τα κλασικά εικονογραφημένα, ο Ιούλιος Βερν, οι Άθλιοι και η Παναγία των Παρισίων του Βίκτωρος Ουγκώ που σε κάνει ρομαντικό και να μη θες, ο Σοπενχάουερ: άθεος και αιρετικός. Νίτσε: υπερήφανος και πονεμένος με μουστάκι, «Το υπόγειο» ενός Ντοστογιέφσκι σκοτεινού και υποβλητικού -όλα αυτά στο Δημοτικό!

Τα καλοκαίρι πηγαίναμε στο χωριό -τότε που να παραθερίζει κανείς ήταν πολυτέλεια κι έβλεπα τα μεγαλύτερα παιδιά να κολυμπάνε στις γούρνες του Άραχθου, να σκαρφαλώνουν στα δέντρα σαν τις μαϊμούδες, στα γκρεμνά της Πίνδου και να διαβάζουν τ' άστρα και τον Κρυστάλλη. Ο Καζαντζάκης, ο Μαγιακόφσκι, ο Σαρτρ, ο Κάφκα στο Γυμνάσιο. Σκιρτήματα ερωτικά: Ανασύρουμε το γράμμα του Μάριου στην Τιτίκα ως το απόλυτο όπλο. Στο Παρίσι ο Μαρκούζε, ο Λιτς, ο Στρως, ο Μαρξ, ο Μπέκετ, ο Λακάν που μας μαθαίνει ότι το πρόβλημα είναι κάπου στη γλώσσα κι από Μπακούνιν στην πράξη: όλοι οι αδέσποτοι φοιτητές ρημάζαμε τα σουπερμάρκετ και τα βιβλιοπωλεία. Στην Αυστραλία διαβάζουμε Έρνεστο Σάμπατο, και γνωρίζουμε τον αγγλοσαξονικό φεμινισμό της Ζερμαίν Γκρηρ: Η Γυναίκα ευνούχος. Λίγα πράγματα από Αμερική και Αγγλία που δεν κώνεψα ποτέ, ελάχιστα από Ιαπωνία.

13.1.22 Η μαμά ήταν κοντρόλ γούμαν κι έγραφε και ποιήματα. Τα ελληνικά της υπήρξαν εξαιρετικά κι αυτό είναι προϊόν μιας στέρεης γυμνασιακής εκπαίδευσης που άρχισε να φθείρεται με το μαζικό εκδημοκρατισμό της πρώτης «σοσιαλιστικής» κυβέρνησης που συνέπεσε με τον ακόρταγο καταναλωτισμό. Αλλά ας μη τα φορτώνουμε όλα στο ΠΑΣΟΚ, στον Αντρέα καλύτερα που ήταν και χαρισματικός και φωνάζαμε μαζί του «εμπρός για μια Ελλάδα νέα». Να πεθαίνει η Ελλάδα και να ζήσουμε εμείς, γράφουν τώρα οι αναρχικοί και οι Αλβανοί second generation στους τοίχους. Η μαμά έγραφε ποιήματα με τον παραδοσιακό τρόπο για την πατρίδα, για το στρατό που πήγε στην Κορέα, για το γιοφύρι της Άρτας, αν και φανατική Αθηναία - Πλακιώτισσα κατά δήλωση της - έγραφε για την οικογένεια και το παιδί, εξ ου και η φρου-

δική μου προκατάληψη για του είδους τις «ποιήτριες». Ήταν δραστήριο μέλος και σε ένα σύλλογο λογοτεχνών. Τώρα να είσαι ποιήτρια και να συνδικαλίζεσαι κάπως ζόρικο.

13.1.1930. Ο μίκυ μάους κάνει την πρώτη του εμφάνιση σε καρτούν

14.1.2022 Από την άλλη μεριά μόνο η Ποίηση μπορεί να αλλάξει τον κόσμο, όχι η Συντεχνία και η Συμπαγνία.

•Παράξενοι θόρυβοι αυτές τις μέρες στη Θεσσαλονίκη. Οι καλλικαντζαράιοι των Φώτων δεν λένε να φύγουν με τίποτα. Ανήσυχτοι οι κάτοικοι δεν μπορούν να κλείσουν μάτι μέχρι να μάθουν για τους χαλασμένους αγωγούς του αποχετευτικού συστήματος και να συνηθίσουν στην οχλαγωγία των Μέσων όλων.

14.1.1915 Ο επιτελάρχης Ιωάννης Μεταξάς σε υπόμνημά του προς τον Ελευθέριο Βενιζέλο με τίτλο «Μικρά Ασία δυνατώπιες διανομές» προβάλλει ισχυρές επιφυλάξεις σχετικά με ενδεχόμενη εκστρατεία στο μικρασιατικό έδαφος

15.1.22 What a beautiful fucking day. Ιστορίες με πολύ Σέρβο Τζόκοβιτς. Τον άφησε η αυστραλιανή ομοσπονδία τένις να πάει ανεμβολίαστος, τον κυνηγάει το κράτος των αυταρχικών, τον δικαιώνει τα δικαστήρια, βάζει βέτο ο υπουργός μετανάστευσης να φύγει. Τρέχα Γιάννη γύρευε. Όλη η Ελλάδα, όλος ο κόσμος ανακαλύπτει το μπαλάκι του τένις σε μια ιστορία κρατικής βίας, βεντετισμού, μεγαλοϊδεατισμού, παλιμπαδισμού και τα λεφτά στο κορτ και στον πάγκο των αρπαχτικών ποινολόγων και των δικαστηρίων που τον «ξε-δικαιώνουν» τώρα. Μια δικαιοσύνη τυφλή με τα μάτια και τα πόδια ανοιχτά έτοιμη για το τελικό σέρβις (συγγνώμη αν ακούγεται κάτι λίγο खुδαίο)

-Ο Τζορτζ από το Περιστέρι μου λέει να πάμε στις Εκλάμπεις καινούριο στέκι που άνοιξε στα Εξάρχεια και μετά να πάμε σε Εμπρός όπου έχει θέατρο την παράσταση «καλό παράδεισο». Η Ανιές μου λέει να πάμε στο Έλος των Αιγυπτίων στη Νέα Μάκρη έχει ήλιο με δόντια, η Μπέμπα θέλει ταξίδια.

Μπούρδες, κανείς δεν μου λέει τίποτα, εγώ τα φαντασιώνομαι όλα. Είμαι φαντασιόπληκτος.

•Σαν σήμερα γεννήθηκε ο Χικμέτ (1902). Θα τον μάθουμε από το Μικρούτσικο και τη Δημητριάδη σε εκείνο το μοναδικό δίσκο όπου «φράξανε το δρόμο σε έναν άνθρωπο, ένας άνθρωπος που τονμποδίζουν να βαδίσει, (κι είναι) ένας άνθρωπος που τον αλυσοδέουνε». Έτσι γνωρίσαμε και τον ανατολικογερμανό Μπίρμαν. Τι εποχή! Τι προσδοκίες! Πόσα όνειρα! Σακατεμένα! Και η κατάληξη: μια ψευδαίσθηση παροικιακής επανάστασης με τον Τσιγκρή, το Βαφιά, το Φούντα και τον Καρακατσάνη! Χμ! Τι επιστροφές και τι δυσεπιβεβαιώσεις! Τι ιστορίες παιδικές και μετριότητες στην ηγεσία της ρημαγμένης πολιτείας.